

УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ АЛЬФРЕДА НОБЕЛЯ

КАФЕДРА ПСИХОЛОГІЇ ТА ПЕДАГОГІКИ

ЗАТВЕРДЖУЮ:

Завідувач кафедри **Н.П. Волкова**
“17” червня 2025 р

Робоча програма навчальної дисципліни
«Психологія педагогічної діяльності викладача
закладу вищої освіти»

для спеціальності
А5 «Професійна освіта (за спеціалізаціями)»
рівень вищої освіти третій (освітньо-науковий)

м. Дніпро
2025

Робоча програма навчальної дисципліни «Психологія педагогічної діяльності викладача закладу вищої освіти» для здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти за спеціальністю А5 «Професійна освіта (за спеціалізаціями)» / Укладач: Н.П. Волкова. Дніпро: Університет імені Альфреда Нобеля, 2025.

Розробник: Н.П. Волкова д.п.н., професор.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри психології та педагогіки

Протокол № 13 від 17.06.2025 р.

ЗМІСТ

1. Програма навчальної дисципліни	4
2. Заплановані результати навчання. Матриця формування і оцінювання компетентностей здобувачів вищої освіти з дисципліни	11
3. Орієнтовний перелік питань підсумкового контролю	15
4. Порядок оцінювання результатів навчання	19
5. Рекомендована література (основна, допоміжна)	25
6. Інформаційні ресурси в Інтернеті	27

1. ПРОГРАМА

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 1. ПСИХОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ДІЯЛЬНОСТІ ВИКЛАДАЧА ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Тема 1. Психолого-педагогічна характеристика діяльності науково-педагогічного працівника. Психологічна компетентність викладача закладу вищої освіти.

Актуальність вивчення психології педагогічної діяльності. Специфіка, функції, напрямки професійно-педагогічної діяльності науково-педагогічного працівника. Психолого-педагогічна структура діяльності науково-педагогічного працівника

Сутність, зміст та структура психологічної компетентності викладача закладу вищої освіти. Вплив психологічної компетентності на ефективність педагогічної діяльності. Психологічні особливості викладача як суб'єкта освітньої діяльності.

Рівні продуктивності педагогічної діяльності. Успішність і розвиток самосвідомості і «Я-концепції». Особливості переживання особистісних досягнень у педагогічній діяльності.

Тема 2. Психологічні особливості особистості здобувача вищої освіти

Психологія і типологія особистості здобувача вищої освіти. Суперечливості та кризи студентського віку. Вдосконалення психічних процесів в юнацькому віці і в молодості. Новоутворення в психіці. Ідентифікація та соціально-рольове самовизначення студентів. Співвідношення психологічного Я, соціального Я та духовного Я. Характеристики здорового Я особистості. Функції Я-концепції. Чинники, умови та механізми становлення самосвідомості особистості.

Психологічні концепції ідентичності та професійної ідентичності студентів. Чинники становлення професійної ідентичності студентської молоді у закладі вищої освіти.

Диференціація студентів за індивідуальними особливостями. Проблема психологічної структури, мотиваційних тенденцій та здоров'я особистості, детермінації розвитку.

Адаптація студентів до навчання у вищій школі, її види та умови ефективності. Типологічні особливості сучасних студентів та їх урахування під час проведення наукового дослідження.

Тема 3. Психологічні детермінанти професійного становлення здобувача вищої освіти

Навчально-професійна діяльність як провідна, її ознаки. Проблема мотивів та мотиваторів активності особистості. Спонукальні тенденції особистості. Дослідження соціально-психологічної та духовної детермінації мотиваційних тенденцій особистості. Проблема змісту, психологічної структури функцій та

спрямованості спонукальної сфери особистості. Мотивація і стимули в навчальному процесі. Як виробити у студентів позитивну мотивацію до навчання і наукового пошуку.

Здатності як прояв потенціалу особистості. Система здатностей особистості: духовні здатності, здатності, що забезпечують життєдіяльність особистості, самосуб'єктні впливи, обслуговуючі здатності особистості. Особливості психоемоційного стану здобувачів вищої освіти в умовах сьогодення.

Професіоналізація особистості студента як новоутворення віку. Роль самовиховання в професійному зростанні студента.

Фасилітаційна підтримка професійного розвитку та розвитку особистості студентів. Засоби педагогічної підтримки навчальних досягнень студентів та елементи педагогічного супроводу їх творчого зростання, що забезпечує формування світогляду майбутніх фахівців.

Тема 4. Студентська група як складова університетського середовища

Університетське середовище як сукупність суб'єктів, від успішної взаємодії яких залежить ефективне навчання, виховання та розвиток особистості студента у процесі професійного становлення.

Психологічні особливості студентської групи. Міжособистісні стосунки у студентській групі. Проблема лідерства у групі. Лідерський потенціал особистості як система її ресурсів та можливостей, реалізація яких у конкретній ситуації слугуватиме прийняттям особистості групою як лідера. Сприяння розвитку лідерських вмінь та якостей, створення умов для формування лідерської поведінки. Вплив групи на особистість студента. Продуктивність групової роботи у процесі навчання. Створення команди (колективу) в студентській групі. Проблема булінгу серед студентів.

Духовно-моральні, соціальні цінності студентської молоді та їх формування в умовах закладу вищої освіти.

Сучасні вимоги до особистості фахівця з вищою освітою та завдання виховання студентів. Психологічні механізми формування особистісних якостей здобувачів та аналіз відповідних функцій виховання.

Світогляд особистості та установки особистості студента. Становлення моральної свідомості та критерії моральної вихованості.

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 2. ПСИХОЛОГІЯ СУБ'ЄКТ-СУБ'ЄКТНОЇ ВЗАЄМОДІЇ ВИКЛАДАЧА ТА СТУДЕНТІВ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Тема 5. Психологія міжособистісної взаємодії викладача зі студентами

Міжособистісна взаємодія здобувачів освіти та викладачів. Психологічні аспекти формування міжособистісної довіри викладачів та здобувачів у закладах

вищої освіти. Ефективність діяльності педагога та якість побудови відносин (рольових та міжособистісних) у діаді «викладач-студент».

Психолого-педагогічна допомога в кризових ситуаціях. Особливості організації психолого-педагогічної підтримки в закладах вищої освіти. Психологічна підтримка суб'єктів освітнього процесу в умовах війни в Україні. Розвиток цілісної системи турботи про психічне здоров'я студентів та працівників у закладі вищої освіти..

Тема 6. Психологічний аналіз протиріч і конфліктів у педагогічній взаємодії, шляхи їх запобігання та вирішення

Протиріччя та бар'єри спілкування, причини їх виникнення та засоби регулювання. Особливості педагогічних конфліктних ситуацій. Відповідальність викладача за управління конфліктною педагогічною ситуацією. Помилки викладача в стилі педагогічного управління як чинник виникнення конфліктів. Педагогічний конфлікт: деструктивний і конструктивний характер. Конфліктні ситуації та педагогічні конфлікти, причини їх виникнення. Методи діагностики конфліктів. Методи запобігання (профілактики) конфліктів. Основні шляхи вирішення педагогічного конфлікту. Стратегії (моделі) вирішення педагогічних конфліктів. Формування готовності студентів щодо запобігання і розв'язання конфліктів. Практичні поради викладачам і студентам щодо оволодіння вміннями вирішення конфліктів. Роль вікових психологічних особливостей юнацтва у конфліктній взаємодії. Умови ефективності типів поведінки у вирішенні педагогічного конфлікту. Картографія як метод аналізу конфлікту.

Сутність внутрішньоособистісних конфліктів, особливості виникнення й прояву. Види внутрішньоособистісних конфліктів. Наслідки внутрішньоособистісних конфліктів. Стадії вирішення внутрішньоособистісних конфліктів.

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 3. ПСИХОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЯК СОЦІАЛЬНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ

Тема 7. Педагогічна майстерність викладача як організатора освітнього процесу у закладі вищої освіти

Компетентнісний, студентоцентризований та цифровий підходи – вектори освітньої діяльності закладу вищої освіти, роль викладача в їх забезпеченні. Особливості організації викладачем різновидів форм навчання (аудиторна, онлайн, «змішана») у закладі вищої освіти. Організаційно-методичні засади дистанційного (онлайн) навчання.

Тема 8. Психологічні основи організації освітньої діяльності

Психологічні умови, що сприяють підвищенню успішності навчання студентів. Безпечне освітнє середовище в умовах воєнного часу: психологічний аспект.

Основні психологічні концепції розвитку і навчання (біхевіоризм, психоаналіз, гуманістична психологія, когнітивизм). Психологічні закони і закономірності процесу навчання. Організаційні вміння і психологічна компетентність педагога. Психологічний аналіз учіння студентів.

Студент як суб'єкт власної навчально-професійної діяльності.

Психологічні принципи організації навчально-професійної діяльності студентів. Вимоги до навчання, вміння вчитися самостійно. Психологічні аспекти організації самостійної роботи студентів.

Критерії ефективності учіння. Причини неуспішності студентів і шляхи їх подолання.

СЕМІНАРСЬКІ ЗАНЯТТЯ

Семінар 1. Психолого-педагогічна характеристика діяльності науково-педагогічного працівника

Питання для обговорення

1. Сутність і структура діяльності викладача ЗВО.
2. Професійні та особистісні якості викладача.
3. Психологічні аспекти педагогічної майстерності.
4. Компоненти психологічної компетентності викладача ЗВО
5. Чи можна сформувати психологічну компетентність у дорослому віці?
6. Які помилки у спілкуванні зі студентами свідчать про низьку психологічну компетентність викладача?

Практичні завдання:

1. Проаналізувати діяльність викладача ЗВО за моделлю «знання–вміння–особистісні якості».
2. Провести самодіагностику власних якостей як майбутнього викладача (тест «Я і педагогічна діяльність»).
3. Проаналізувати 2 ситуації педагогічного спілкування (відео або кейс), визначити рівень психологічної компетентності викладача, запропонувати шляхи удосконалення.

Індивідуальний мініпроект:

1. Розробити психологічний портрет ідеального викладача ЗВО (з описом рис, поведінкових моделей, цінностей, soft skills).
2. Розробіть тест-анкету для самодіагностики психологічної компетентності викладача ЗВО, здійсніть апробацію серед колег/студентів (за можливості).

Семінар 2. Психологічні детермінанти професійного становлення здобувача вищої освіти

Питання для обговорення:

1. Стадії професійного становлення особистості.
2. Роль мотивації, цінностей, професійної ідентичності у становленні.
3. Психологічні чинники впливу викладача на професійне становлення студента.

Практичні завдання:

1. Розробити кейс «Супровід студентів на етапі професійного самовизначення».
2. Провести аналіз мотиваційних профілів здобувачів вищої освіти.
3. Скласти психолого-педагогічний портрет студента (з описом рівня його професійної мотивації, етапу професійного становлення та труднощів).

Індивідуальний мініпроєкт:

1. Скласти рекомендації для викладача ЗВО щодо сприяння професійному становленню здобувачів освіти.
2. Розробіть тренінгове заняття (або методичні рекомендації) для студентів «Управління власним професійним розвитком».

Семінар 3. Психологічні особливості взаємодії суб'єктів освітнього процесу. Психолого-педагогічний супровід та психологічна підтримка суб'єктів освітньої діяльності

Питання для обговорення:

1. Які помилки у комунікації найчастіше допускають викладачі?
2. Принципи педагогічного спілкування.
3. Психологічні бар'єри у взаємодії «викладач–студент».
4. Використання емпатії та рефлексії у педагогічній взаємодії.
5. Як можна подолати психологічні бар'єри спілкування в аудиторії?
6. Сутність та напрями психолого-педагогічного супроводу.
7. У чому різниця між консультуванням та супроводом студентів?
8. Які межі відповідальності викладача у супроводі студента?
9. Техніки психологічної підтримки здобувачів освіти.
10. Формування культури взаємопідтримки в академічному середовищі.

Практичні завдання:

1. Розіграти міні-сценки «Конфлікт викладача і студента: шляхи конструктивного вирішення».
2. Виконати вправу «Активне слухання в освітньому процесі».
3. Аналіз типових конфліктних ситуацій у спілкуванні викладача зі студентами з метою виявлення комунікативних бар'єрів.
4. Розробити план супроводу студента, який переживає кризову ситуацію.

5. Виконати вправу «Мій стиль надання психологічної підтримки».
6. Розіграти рольову гру «Ситуація психолого-педагогічного супроводу студента» (за кейсом).

Індивідуальний мініпроект:

1. Провести спостереження за комунікацією викладача під час лекції, описати тип взаємодії та дати психологічний аналіз.
2. Розробіть гайд «10 кроків для подолання комунікативних бар'єрів у роботі викладача ЗВО».
3. Розробити рекомендації для створення системи психологічної підтримки у закладі вищої освіти.
4. Розробити алгоритм супроводу студента, що має академічні та психологічні труднощі, у власній освітній практиці.

Семінар 4. Синдром емоційного вигорання викладача ЗВО: причини, наслідки, профілактика

Питання для обговорення:

1. Симптоми емоційного вигорання.
2. Основні причини виникнення вигорання у викладачів ЗВО.
3. Чи можна уникнути емоційного вигорання в педагогічній діяльності?
4. Методи профілактики та подолання емоційного вигорання.
5. Які стратегії подолання емоційного вигорання є найбільш ефективними?

Практичні завдання:

1. Виконати самооцінювання за шкалою Масlach для визначення ризику вигорання.
2. Скласти власний план профілактики емоційного вигорання.
3. Заповнити опитувальник для визначення рівня емоційного вигорання та обговорення результатів у групі.

Індивідуальний мініпроект:

1. Провести дослідження серед колег щодо рівня вигорання та підготувати короткий аналітичний звіт.
2. Розробіть пам'ятку «Техніки саморегуляції та профілактики вигорання для викладачів ЗВО» з демонстрацією 1-2 технік на семінарі.

Семінар 5. Внутрішньоособистісні конфлікти суб'єктів освітньої діяльності

Питання для обговорення:

1. Природа та структура внутрішньоособистісних конфліктів.
2. Внутрішньоособистісні конфлікти у професійній діяльності викладача.
3. Шляхи подолання внутрішніх конфліктів.
4. Чи можна перетворити внутрішній конфлікт на ресурс розвитку?
5. Як викладач може допомогти студенту у подоланні внутрішнього конфлікту?

Практичні завдання:

1. Виконати вправу «Мій внутрішній конфлікт: діагностика та ресурси подолання» (рефлексивне обговорення в малих групах).
2. Розібрати кейс «Викладач і конфлікт між вимогами адміністрації та власними цінностями».

Індивідуальний мініпроект:

1. Розробити пам'ятку для викладача «Як подолати внутрішньоособистісні конфлікти без шкоди для здоров'я».
2. Написати есе (1-1,5 стор.) «Як внутрішньоособистісні конфлікти впливають на мій професійний розвиток» з планом самокорекції.

Семінар 6. Психолого-педагогічні засоби активізації пізнавальної діяльності студентів

Питання для обговорення:

1. Психологічні механізми пізнавальної активності.
2. Методи активізації мислення та мотивації студентів.
3. Роль викладача в організації активного навчання.

Практичні завдання:

1. Створити міні-заняття з використанням методу кейс-аналізу або навчальної дискусії.
2. Провести аналіз власного досвіду участі у тренінгових заняттях.
3. Розробити інтерактивну вправу (5-10 хв.) для активізації студентів на власній дисципліні та провести її у групі.

Індивідуальний мініпроект:

1. Розробити інтерактивну вправу для свого навчального курсу з метою активізації пізнавальної діяльності.
2. Створити міні-посібник «10 психологічних прийомів активізації студентів на заняттях».

Семінар 7. Психологічні передумови підвищення ефективності праці викладача ЗВО

Питання для обговорення:

1. Психологічні чинники ефективності праці викладача.
2. Стресостійкість та тайм-менеджмент у діяльності викладача.
3. Професійна рефлексія як ресурс підвищення ефективності.

Практичні завдання:

1. Провести діагностику власних ресурсів стресостійкості.
2. Скласти власний «Рефлексивний щоденник викладача». Здійснити аналіз власного робочого дня викладача: визначити фактори, що знижують/підвищують ефективність, скласти перелік коректив.

Індивідуальний проект:

Розробіть особисту систему самомотивації для підвищення ефективності професійної діяльності.

2. ЗАПЛАНОВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Символ результатів навчання за спеціальністю	Результати навчання дисципліни
Знання	
РН-6	РН-6-1. Критично оцінювати наукову інформацію з авторитетних джерел (наукові журнали, бази даних, монографії тощо) з питань концептуальних та методологічних засад, психологічних аспектів діяльності викладача закладу вищої освіти та доцільності їх реалізації в освітньому процесі закладу вищої освіти
РН-6	РН-6-2. Демонструвати знання та розуміння передових концептуальних та методологічних підходів до психологічних аспектів діяльності викладача закладу вищої професійної (професійно-технічної), фахової передвищої освіти, психологічної природи конфліктних протистоянь в освітньому процесі
Уміння	
РН-6	РН-6-3. Самостійно і творчо опрацьовувати теоретичний та практичний матеріал, презентувати інформацію відповідно до поставленої мети
РН-7	РН-7-1. Розробляти інноваційні методи і практики викладання конкретних навчальних дисциплін для проведення наукових досліджень, досягнення наукових результатів, що створюють нові знання для розв'язання актуальних проблем
РН-8	РН-8-2. Реалізовувати науково-педагогічну діяльність та управління освітнім процесом у сфері професійної (професійно-технічної), фахової передвищої освіти з урахуванням психологічних особливостей діяльності студентів і викладачів, вибору оптимального способу поведінки та діяльності здобувача на основі його психологічних властивостей та психологічного впливу на особистість в межах професійного спрямування
Комунікація	
РН-7	РН-7-2. Формулювати думку логічно, доступно, дискутувати з ефективно з представниками різних професійних спільнот і наукових галузей, обстоювати власну позицію щодо концептуальних та методологічних засад психології педагогічної діяльності викладача, психологічної

	компетентності викладача закладу вищої освіти, психологічних механізмів підвищення ефективності організації освітнього процесу у закладі вищої освіти.
РН-7	РН-7-3. Публічно представляти результати досліджень та критичний аналіз наукових ідей щодо психологічних аспектів організації освітнього процесу з дотриманням етики наукового спілкування
РН-8	РН-8-4. Демонструвати навички міжособистісної взаємодії суб'єктів освітнього процесу, дотримуючись принципів наукової етики.
	Автономність і відповідальність
РН-8	РН-8-1. Приймати обґрунтовані інноваційні рішення у сфері професійної освіти, організації освітнього процесу у закладі вищої освіти, зокрема в ситуаціях, що потребують нових стратегічних підходів.
РН-8	РН-8-3. Прогнозувати результати впливу власного дослідження на покращення його якості освітнього процесу у закладах професійної (професійно-технічної), фахової передвищої освіти
РН-6	РН-6-4. Визначати свої професійні можливості, планувати та вирішувати завдання власного професійного й особистісного розвитку, самовдосконалення у технологічному забезпеченні освітнього процесу
РН-8	РН-8-5. Самостійно організовувати та здійснювати освітній процес у закладах професійної (професійно-технічної), фахової передвищої освіти, діючи на основі системного наукового світогляду, професійної етики, загального культурного кругозору
РН-8	РН-8-6. Об'єктивно і відповідально ставитися до самостійно отриманих наукових результатів, демонструючи академічну і професійну доброчесність

**МАТРИЦЯ
ФОРМУВАННЯ І ОЦІНЮВАННЯ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ З ДИСЦИПЛІНИ
«ПСИХОЛОГІЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ВИКЛАДАЧА ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ» З УРАХУВАННЯМ ФОРМ
НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ**

Тема	Компетентності, які формуються (шифр відповідно до освітньої програми)	Програмні результати навчання (шифр відповідно до освітньої програми)	Результати навчання з дисципліни	Методи навчання	Методи контролю
1. Психолого-педагогічна характеристика діяльності науково-педагогічного працівника. Психологічна компетентність викладача закладу вищої освіти	ІК, ЗК-4, ЗК-5, ЗК-7, СК-3, СК-6	РН-6, РН-8	РН-6-1, РН-6-2, РН-6-4, РН-8-3, РН-8-6	Лекції, практичне заняття, аналіз кейсів, групова робота, мозковий штурм, метод проєктів, самостійна робота	Практичні завдання, критичний аналіз, презентація проєкту, участь у груповій дискусії, усні відповіді, практична демонстрація
2. Психологічні особливості особистості здобувача вищої освіти	ІК, ЗК-3, ЗК-4, ЗК-5, СК-3, СК-4	РН-6, РН-7	РН-6-2, РН-6-3, РН-7-1, РН-7-2	Лекції, практичне заняття, аналіз кейсів, групова робота, мозковий штурм, метод проєктів, самостійна робота (підготовка есе)	Тестування, практичні завдання, критичний аналіз, презентація проєкту, участь у груповій дискусії, усні відповіді, практична демонстрація, залік
3. Психологічні детермінанти професійного становлення здобувача вищої освіти	ІК, ЗК-3, ЗК-4, ЗК-5, СК-3, СК-4	РН-6, РН-7	РН-6-1, РН-6-2, РН-6-4	Лекції, практичне заняття, аналіз кейсів, групова робота, мозковий штурм, метод проєктів (міні-проєкти), самостійна робота	Тестування, практичні завдання, критичний аналіз, презентація проєкту, участь у груповій дискусії, усні відповіді, практична демонстрація, залік
4. Студентська група як складова університетського середовища	ІК, ЗК-3, ЗК-7, СК-3, СК-4, СК-6	РН7, РН-8	РН-7-1, РН-8-6	Лекції, практичне заняття, аналіз кейсів, групова робота, самостійна робота	Тестування, практичні завдання, критичний аналіз, обговорення результатів групової роботи, презентація результатів самостійної роботи, усні відповіді
5. Психологія міжособистісної взаємодії викладача зі студентами	ІК, ЗК-3, ЗК-4, ЗК-5, ЗК-7, СК-3, СК-4, СК-6	РН-6, РН-7, РН-8	РН-6-2, РН-6-3, РН-7-2, РН-8-4	Фасилітаційні методи, семінар-діалог, вирішення проблемних ситуацій, проєктна робота, пошук в Інтернет, робота в групах	Участь фасилітаційних технологій, участь у семінар-діалозі, вирішення проблемних ситуацій, дослідницький проєкт, оцінювання групових презентацій

6. Психологічний аналіз протиріч і конфліктів у педагогічній взаємодії, шляхи їх запобігання та вирішення	ІК, ЗК-4, ЗК-5, ЗК-7, СК-3, СК-6	РН-6, РН-8	РН-6-4, РН-8-4, РН-8-6	Лекції, практичне заняття, метод мозкового штурму, тренінг, метод проєктів (міні-проєкти)	Участь у тренінгу, мозковому штурмі, презентація міні-проєктів
7. Педагогічна майстерність викладача як організатора освітнього процесу у закладі вищої освіти	ІК, ЗК-3, ЗК-4, ЗК-5, ЗК-7, СК-3, СК-4, СК-6	РН-6, РН-7, РН-8	РН-6-1, РН-6-3, РН-7-1, РН-7-3, РН-8-1, РН-8-3	Лекції, практичне заняття, аналіз кейсів, групова робота, мозковий штурм, метод проєктів (міні-проєкти), самостійна робота	Тестування, практичні завдання, критичний аналіз, презентація проєкту, участь у груповій дискусії, усні відповіді, практична демонстрація, залік
8. Психологічні основи організації освітньої діяльності	ІК, ЗК-3, ЗК-4, ЗК-5, ЗК-7, СК-3, СК-4, СК-6	РН-6, РН-7, РН-8	РН-6-4, РН-7-3, РН-8-1, РН-8-2, РН-8-3, РН-8-5	Лекції, практичне заняття, аналіз кейсів, групова робота, самостійна робота	Тестування, практичні завдання, критичний аналіз, обговорення результатів групової роботи, презентація результатів самостійної роботи, усні відповіді

3. ОРІЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

1. Обґрунтуйте основні особливості фізичного, емоційного, інтелектуального і особистісного розвитку студентів.
2. Обґрунтуйте власну позицію щодо того, як може викладач враховувати індивідуальні особливості студентів в процесі навчання?
3. На підставі критичного аналізу релевантної наукової літератури покажіть, як впливають на студентів занижені і завищені вимоги, що пред'являються до них викладачем в процесі навчання?
4. Спираючись на аналіз психолого-педагогічної літератури, охарактеризуйте особливості навчання студентів на відповідних курсах у закладах вищої освіти.
5. За якими основними напрямками повинен відбуватися розвиток особистості студента як майбутнього спеціаліста? Обґрунтуйте вашу думку, спираючись на роботи провідних сучасних психологів.
6. Доведіть, що урахування психологічних аспектів організації освітнього процесу у закладі вищої освіти слугує вирішенню завдань реформування вищої освіти.
7. Доведіть єдність категорій психології вищої школи у розв'язанні завдань професійної підготовки фахівця з вищою освітою.
8. Охарактеризуйте низку актуальних проблем психології вищої школи в умовах сучасного реформування вищої освіти в Україні та визначте шляхи їх вирішення.
9. Якщо сучасна вища освіта зазнала кризи, чи доцільно замінити її системою Інтернет або консалтингу? Порівняти поняття «знання» та «інформація».
10. Пояснити сутність і причини висування психологами нових принципів психології (В.П. Зінченко: *«Єдність афекту та інтелекту»*; С.Д. Смирнов: *«Від діяльності до особистості»*). Чи пов'язані ці принципи з реформуванням сучасної вищої освіти?
11. Назвіть основні етапи психологічного дослідження. Які ви обрали етапи власного наукового дослідження і чому?
12. Охарактеризуйте особливості психологічних досліджень у галузі вищої освіти? Які психологічні методики покладено в основу вашого наукового дослідження?
13. Викладач-дослідник: фантастика чи реальність? Якими якостями повинен володіти дослідник психологічної сфери особистості?
14. Які завдання підготовки сучасного фахівця з вищою освітою? Акцентуйте увагу на фахівцях, які є респондентами вашого наукового дослідження.
15. В яких напрямках відбувається розвиток особистості студента як майбутнього фахівця і де його джерела? Назвати основні вектори професійного самовдосконалення студента.
16. Чи згодні Ви з визначенням навчально-професійної діяльності як

процесу саморозвитку і самовиховання студентів? Чому?

17. Які труднощі зростання особистості фахівця з вищою освітою визначають сучасні психологи? З якими труднощами вам довелося зіткнутися під час проведення дослідження?

18. Чому пошук відповіді на питання про сенс життя допомагає юнакові перебороти кризу ідентичності? Чи погоджуєтесь Ви з думкою, що кожен мусить знайти свій шлях саморозвитку і професійного самовдосконалення?

19. Яка роль позитивної «Я-концепції» студента в його професійному становленні? Які сильні почуття пов'язані з «Я-концепцією»? Які ускладнення в професійному зростанні студента пов'язані з неадекватною самооцінкою?

20. Довести, що професійне становлення студента можна розглядати як зростання його особистості. Охарактеризувати показники професійної зрілості студента.

21. Які чинники становлення професійної спрямованості особистості студента? Яку, на вашу думку, роль вона відіграє у професійному зростанні майбутнього фахівця?

22. Довести, що формування професійних здібностей має потрійну детермінацію: вроджені особливості нервової системи, вимоги діяльності, особистісні цінності.

23. Розробити рекомендації наставнику групи стосовно шляхів оптимізації міжособистісних взаємин і згуртування студентського колективу (маючи на увазі Вашу групу).

24. Якими передумовами забезпечується успішне професійне самовизначення?

25. Визначити ознаки студентського колективу як соціального організму, що розвивається. Які фактори забезпечують (гальмують) цей процес?

26. Довести, що спілкування та спільна діяльність у студентській групі є джерелом становлення колективних взаємин.

27. Які психологічні засоби, методи та прийоми підвищують ефективність професійно-педагогічного спілкування зі студентською аудиторією під час лекції, на семінарських заняттях і екзамені?

28. Розкрийте зміст професійних криз та їх зв'язок з віковими періодами. Які чинники ініціюють кризи професійного розвитку?

29. У чому полягає роль концепції спільної продуктивної діяльності викладача зі студентами у вирішенні проблеми якості знань?

30. Як може викладач враховувати індивідуальні особливості студентів в процесі навчання?

31. Прокоментуйте висловлювання. Про які характеристики педагогічної діяльності йдеться? Досвід, у всякому разі, бере велику плату за навчання, проте навчає він краще всіх учителів. Карлейль Томас (XIX ст. Англія) Вчитель – не соліст, від успіху якого залежить успіх спектаклю. Л. Виготський.

32. Що передбачає змінення схеми навчальної взаємодії, якщо замість

схеми S – O реалізується S – S?

33. Розкрийте особливості педагогічної взаємодії викладачів і здобувачів як учасників процесу освітньо-професійної соціалізації.

34. У чому полягає роль концепції спільної продуктивної діяльності викладача зі студентами у вирішенні проблеми якості знань?

35. Як емоційне вигорання впливає на здоров'я викладача та його професійну діяльність?

36. Яку роль відіграють умови праці у збереженні професійного здоров'я?

37. Які методи релаксації та стресостійкості можуть використовувати викладачі?

38. Яку роль відіграє психологічна підтримка у збереженні професійного здоров'я?

39. Як організація навчального закладу може сприяти збереженню здоров'я викладачів?

40. Педагогічне спілкування, його головні функції. Засоби спілкування. Рівні педагогічного спілкування.

41. Структура педагогічного спілкування. Механізми міжособистісного сприйняття. Ефекти міжособистісного сприймання. Бар'єри у педагогічному спілкуванні.

42. Стилi та моделі педагогічного спілкування. Фактори, які впливають на формування ефективного педагогічного спілкування.

43. Педагогічні конфлікти у професійній діяльності викладача. Причини виникнення, способи попередження та стратегії вирішення педагогічних конфліктів.

Орієнтовний перелік індивідуальних завдань (проектів)

Виконання індивідуального науково-дослідного завдання аспіранта з навчальної дисципліни «Психологія педагогічної діяльності викладача закладу вищої освіти» сприяє поглибленому та усвідомленому вивченню аспірантом теоретичного матеріалу, формуванню вмінь використовувати набуті знання під час проведення наукового дослідження, проходження педагогічної практики, практичної викладацької діяльності. Індивідуальним науково-дослідним завданням аспіранта є підготовка й презентація-захист лекції, тренінгу, майстер-класу за орієнтовною тематикою.

Оцінка за ІНДЗ виставляється на занятті на основі попереднього ознайомлення викладача з його змістом. Захист завдання відбувається шляхом публічного виступу аспіранта на занятті (до 10 хв.).

1. Написати есе «Психологічний портрет студента»: вимоги та критерії оцінки». Есе повинно відобразити у вільній формі результати об'єктивації особистісного досвіду аспіранта, його взаємодії або неконтрольованого, неформалізованого спостереження за реальним студентом, якій є представником однієї з груп студентів за рівням успішності («неуспішні, або двієчники », «трієчники», «успішні », «відмінники»). В тексті

необхідно відобразити індивідуальні особливості студента, які дозволяють показати типові особливості окремої групи студентів за рівнем успішності. Елементи які потрібно описати: зовнішній вигляд, особливості стилю життя, мови, взаємодії зі студентами та викладачами, ставлення до навчання, професії, особливості стратегії поведінки у закладі вищої освіти.

2. Дослідити лідерські процеси в студентській групі.

Здійснити критичний аналіз різних теорій лідерства, проблеми лідерства, якій присвячено праці сучасних психологів, педагогів, у яких обґрунтовано потребу формування лідерських якостей майбутніх фахівців у процесі професійної підготовки: у процесі навчання (Н. Белякова, О. Маковський, Н. Мараховська, О. Романовський), у позанавчальній роботі (Н. Семченко), громадській діяльності (М. Лукашевич, Л. Сніцар).

Обґрунтуйте власний погляд на феномен «лідерські якості студентів». Урахувавши результати наукових пошуків вітчизняних та зарубіжних дослідників проблеми розвитку лідерства в студентському середовищі, зокрема власні напрацювання, розробіть проект, метою якого є розвиток лідерських якостей у студентів.

3. Психологічні особливості організації процесу професійної підготовки бакалаврів (магістрів). Залежно від тематики дисертаційного дослідження, оберіть рівень вищої освіти здобувачів. Спираючись на наукові дослідження обґрунтуйте психологічні особливості організації процесу професійної підготовки (організація освітнього процесу, взаємодію в системі «викладач – студент», «студент – студент»).

4. В. Сухомлинський «Майстром педагогічної праці перш за все стає той, хто відчув у собі дослідника». Розкрийте, якими елементами дослідництва ви користуєтеся у своїй роботі? Чи маєте ви власні професійні таємниці? Що можете запропонувати колегам?

5. Розробити рекомендації наставнику групи стосовно шляхів оптимізації міжособистісних взаємин і згуртування студентського колективу (маючи на увазі студентську групу, в якій ви навчалися).

6. Проаналізуйте моделі педагогічної взаємодії викладача та студентів і визначте результат кожної із них щодо розвитку студентів, заповнюючи останній рядок таблиці

Критерії аналізу	Моделі педагогічної взаємодії		
	Модель невтручання	Навчально-дисциплінарна модель	Особистісно зорієнтована модель взаємодії
Мета взаємодії	Формальні обмежені контакти, збереження автономності	Надання знань, формування умінь та навичок	Розвиток індивідуальності студента
Лозунг взаємодії	«Сам впорається»	«Думай і роби як я»	«Ми разом»

Способи спілкування	Холодне спостереження, уникнення, неприйняття, роздратування	Вимоги, погрози, покарання, заборони, повчання	Розуміння і прийняття особистості студента
Тактика	Мирне співіснування	Диктат або опікування	Співробітництво
Особистісна позиція викладача	Не брати на себе відповідальність	Задоволення вимог контролюючої інстанції	Виходити із професійних інтересів студента і перспектив його подальшого розвитку
Результат взаємодії	?	?	?

7. Використовуючи інформацію з українських і зарубіжних архівів, бібліотечних каталогів, найновіші ІКТ-ресурси, наукометричні платформи (наприклад, Scopus, Web of Science) підготувати міні-проект за будь-якою темою навчальної дисципліни.

8. Написати есе та аналітичний огляд з тем курсу «Психологічна компетентність викладача закладу вищої освіти», «Психологічні особливості особистості здобувача вищої освіти», «Психологія міжособистісної взаємодії викладача зі студентами», «Психологічний аналіз протиріч і конфліктів у педагогічній взаємодії, шляхи їх запобігання та вирішення», використовуючи термінологію педагогічної психології.

9. Змодельовати психолого-педагогічні ситуації та підготувати рефлексивні звіти про власну діяльність із використанням професійної мови.

10. Створити терміносистему дисципліни у форматі мап понять.

11. Підготувати тези доповіді за тематикою дисципліни для заняття-конференції.

4. ПОРЯДОК ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Підсумкова оцінка по дисципліні виставляється за 100-бальною шкалою згідно «Положення про організацію освітнього процесу». Завданнями поточного модульного контролю знань здобувачів є перевірка та оцінка:

а) систематичності та активності роботи здобувача на аудиторних заняттях;

б) виконання завдань, виданих для самостійного опрацювання;

в) виконання модульних контрольних завдань;

г) розуміння та засвоєння матеріалу, набутих навичок та вмінь самостійно опрацьовувати матеріал, самостійно працювати з літературою та

іншими джерелами, осмислювати та узагальнювати зміст теми та розділу, а також умінь усно чи письмово подавати матеріал у вигляді презентації, відповідей на запитання тощо.

Результати поточного контролю знань аспірантів входять як складові елементи до загальної (остаточної) оцінки знань здобувачів з певної дисципліни.

Якщо аспірант/ка за результатами підсумкового вивчення навчальної дисципліни набрав/ла менше 60 балів, він/вона отримує незадовільну підсумкову оцінку.

Результати іспиту оцінюються в діапазоні від 0 до 40 балів (включно). Іспит проводиться у вигляді тестування та захисту індивідуального проєкту. Екзамен проводиться без використання комп'ютерів, смартфонів, криг та інших джерел інформації.

Якщо аспірант за результатами підсумкового екзамену набрав менше 24 балів, він отримує незадовільну підсумкову оцінку. Повторне складання екзамену після оцінки FX оцінюється 24 балами, якщо його складено та 0 балів, якщо не складено.

Усі письмові роботи аспіранта проходять перевірку на оригінальність. Рівень оригінальності повинен бути не нижче 70%. У разі виявлення неоформлених відповідним чином запозичень, фальсифікації даних чи інших форм академічної недоброчесності роботи анулюються, а до порушників застосовуються методи впливу, передбачені «Положенням про організацію навчального процесу».

Розподіл балів за змістовими модулями, темами та формами діагностики

№	Назва і короткий зміст контрольного заходу	Мак балів	Характеристика критеріїв досягнення результатів навчання для отримання максимальної кількості балів
1.	Активність на практичних заняттях Виконання 5 практичних робіт Виконання індивідуального завдання (есе) Виконання індивідуального завдання (міні-проєкт)	60	<i>Теоретична підготовка</i> - відмінне розуміння теоретичного матеріалу, використання термінології точно та доречно; - відповіді логічні, структуровані, підкріплені прикладами або теоретичними доказами; - без труднощів, невимушено надаються відповіді на запитання, зокрема на складні або додаткові; <i>Участь у дискусіях</i> - ініціювання обговорення, надання пропозицій, активне реагування на ідеї інших; - надання обґрунтованих аргументів, посилення на наукові та навчальні джерела чи власний досвід; - дотримання етики дискусії, використання конструктивної критики, підтримка атмосфери співпраці. <i>Виконання практичних завдань</i> - завдання виконуються у повному обсязі, з урахуванням усіх вимог та інструкцій.

			- виконання завдання без допомоги викладачки або групи, демонстрація високого рівня розуміння матеріалу; - результати завдань чіткі, коректні, оформлені відповідно до встановлених стандартів; - демонстрація нестандартного підходу до виконання завдань. <i>Групова робота</i> - ініціація або координація виконання групових завданнях, внесення пропозицій та способів їх реалізації; - активна допомога іншим членам групи, сприяння досягненню загальної мети; - суттєвий вплив висунутих пропозицій якості групового завдання. <i>Творчий підхід й ініціативність</i> - представлення нових, оригінальних ідей у виконанні завдань або дискусіях; - активність у виконанні додаткових завдань або внесення пропозицій щодо шляхів покращення результатів занять; - швидке реагування на зміни в завданні або додаткові запити викладачки <i>Виконання індивідуального завдання (есе)</i> - демонстрація чудового розуміння матеріалу, володіння змістом, глибину пошуку; - використання наукової інформації з авторитетних джерел (наукові журнали, бази даних, монографії тощо) з питань теорій, концепцій, різновидів педагогічних технологій; - елементи новизни; - відображення власної точки зору автора; - робота оформлена у відповідності до вимог <i>Виконання індивідуального завдання (міні-проект)</i> - оригінальність ідей; - демонстрація глибокого розуміння матеріалу, - використання сучасної наукової та інформаційної літератури, бази даних; - наявність елементів новизни; - відображення власної точки зору автора; - робота оформлена у відповідності до вимог
3.	Підсумковий контроль	40	Аспірант виконав 20 тестових завдань, кожне з яких оцінюється в 0,5 бала за правильну відповідь <i>Виконання й презентація індивідуального проекту</i> Аспірант творчо поставився до виконання індивідуального проекту, самостійно здобув і використав наукову інформацію з авторитетних джерел (наукові журнали, бази даних, монографії тощо) для виконання професійно спрямованого індивідуального проекту, пов'язаного із тематикою наукового дослідження; аргументовано презентує його, виявляючи комунікативну гнучкість під час обговорення та нестандартність мислення; надає повні, логічні, структуровані відповіді на запитання під час презентації, використовує точну

		термінологію, наводить приклади або аргументи для обґрунтування відповіді; використано творчий підхід, продемонстровано глибоке розуміння матеріалу. Презентація за формою та змістом відповідає поставленому завданню. Здобувач демонструє відмінне володіння навчальним матеріалом, дотримується регламенту та дає грамотні коментарі до демонстрації. <i>Виконання індивідуального проекту може бути зараховано за умови наявності відповідного сертифіката або іншого документа за тематикою навчальної дисципліни або участь в міжнародному підвищенні кваліфікації, семінарі, вебінарі, кваліфікаційному тренінгу в рамках неформальної освіти, у т.ч. під час навчання під час навчання на онлайнкурсах від Prometheus, Coursera, Edex, CHAN Academy edX, EdEra та ін. (нідстава¹).</i>
Всього		100

Загальні критерії оцінювання сформованості програмних результатів навчання під час підсумкового контролю

Оцінка за національною (4-бальною) шкалою	Шкала рейтингу Університету імені Альфреда Нобеля	Оцінка за шкалою ЄКТС	Характеристики представленої аспірантом відповіді
5 (відмінно)	90-100	A	Аспірант демонструє концептуальні та методологічні знання з дисципліни; критично оцінює концепції і теорії, співвідносить теорію з практикою; демонструє знання різноманітних підходів до вирішення проблеми, самостійного відбору і якісної обробки додаткової наукової інформації та емпіричних даних; вміє обирати й реалізовувати (з елементами оригінальності й новизни) технології навчання залежно від цілей і завдань, що вирішуються в освітньому процесі, створювати умови конструктивної взаємодії з суб'єктами освітнього процесу; демонструє вміння започатковувати, планувати, реалізовувати та коригувати послідовний процес ґрунтовного наукового дослідження з дотриманням належної академічної доброчесності, здійснювати критичний аналіз, оцінку і синтез нових та комплексних ідей. За час навчання виявив вміння вільно спілкуватися з питань, що стосуються сфери наукових знань, самостійно вирішувати поставлені завдання, активно включатись в дискусії, відстоювати власну позицію в питаннях та рішеннях, що розглядаються, високий ступінь самостійності, академічної та професійної доброчесності
4 (дуже добре)	82-89	B	Аспірант припускається певних логічних помилок в аргументації власної позиції щодо розуміння

¹ ПП-551-069 Положенні про підготовку здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти – доктора філософії – з галузі знань 01 «Освіта/Педагогіка» спеціальності 015 «Професійна освіта (за спеціалізаціями)» (пп. 3.13).

			концептуальних та методологічних знань з дисципліни; оцінює концепції і теорії, співвідносить теорію з практикою;; демонструє знання різноманітних підходів до вирішення проблеми організації інформаційного пошуку, самостійного відбору і якісної обробки додаткової наукової інформації та емпіричних даних; вміє обирати й реалізовувати технології навчання залежно від цілей і завдань, що вирішуються в освітньому процесі, створювати умови конструктивної взаємодії з суб'єктами освітнього процесу; вміє започатковувати, планувати, реалізовувати та коригувати послідовний процес ґрунтового наукового дослідження з дотриманням належної академічної доброчесності, здійснювати аналіз, оцінку і синтез нових та комплексних ідей. За час навчання виявив вміння спілкуватися з питань, що стосуються сфери наукових знань, надавати вичерпні пояснення, переважно самостійно вирішувати поставлені завдання, включатись в дискусії, висловлювати власну позицію в питаннях та рішеннях, що розглядаються, самостійно виправляти допущені помилки, кількість яких є незначною, діяти з академічною та професійною доброчесністю
4 (добре)	75-81	C	Аспірант припускається істотних логічних помилок в аргументації власної позиції щодо розуміння концептуальних та методологічних знань з дисципліни; відповідає на питання, але дає лише виклад базових аргументів і доказів, які пропонувані в лекціях і рекомендованих джерелах; демонструє знання різноманітних підходів до вирішення проблеми організації інформаційного пошуку, самостійного відбору і якісної обробки наукової інформації та емпіричних даних; ; є деякі незначні упущення і неточності, але без серйозних помилок під час вибору та реалізації технологій навчання залежно від цілей і завдань, що вирішуються в освітньому процесі, створенні умов конструктивної взаємодії з суб'єктами освітнього процесу; має незначні ускладнення у започаткуванні, плануванні, реалізації та коригуванні послідовного процесу ґрунтового наукового дослідження з дотриманням належної академічної доброчесності, здійсненні аналізу, оцінки і синтезу нових та комплексних ідей. За час навчання виявив вміння спілкуватися з питань, що стосуються сфери наукових знань, надавати пояснення, переважно самостійно вирішувати поставлені завдання, включатись в дискусії, висловлювати власну позицію в питаннях та рішеннях, що розглядаються, самостійно виправляти допущені помилки, кількість яких є незначною, діяти з академічною та професійною доброчесністю
3 (задовільно)	67-74	D	Аспірант припускається істотних логічних помилок в аргументації власної позиції щодо розуміння концептуальних та методологічних знань з дисципліни; відповідає на питання, але дає лише виклад базових аргументів і доказів, які пропонувані в лекціях; є упущення і неточності під час оцінювання концепцій і теорій; має ускладнення у виборі й реалізації технологій навчання залежно від цілей і завдань, що вирішуються в освітньому

			процесі; має ускладнення у започаткуванні, плануванні, реалізації та коригуванні послідовного процесу ґрунтового наукового дослідження. За час навчання досить формально ставився до вирішення поставлених завдань, участі у дискусіях, презентації власної позиції в питаннях та рішеннях, що розглядаються; може вирішувати подібні завдання тим, що розглядались з викладачем, але допускає значну кількість неточностей і грубих помилок, які може усувати з допомогою викладача, діє з академічною та професійною доброчесністю
3 (достатньо)	60-66	E	Аспірант має значні ускладнення в аргументації власної позиції щодо розуміння концептуальних та методологічних знань з дисципліни; відповідає на питання, але дає лише виклад базових аргументів і доказів, які пропоновані в лекціях; не вміє здійснити оцінку концепцій і теорій; має ускладнення у виборі й реалізації технологій навчання залежно від цілей і завдань, що вирішуються в освітньому процесі; має значні ускладнення у започаткуванні, плануванні, реалізації та коригуванні послідовного процесу ґрунтового наукового дослідження. За час навчання формально ставився до вирішення поставлених завдань, інколи виявляв вміння самостійно вирішувати завдання, долучатись до дискусій, пояснювати прийняті рішення; може вирішувати подібні завдання тим, що розглядались з викладачем, але допускає значну кількість грубих помилок, які може усувати з допомогою викладача, діє з академічною та професійною доброчесністю.
2 (незадовільно)	35-59	FX	Аспірант має значні ускладнення в аргументації власної позиції щодо розуміння концептуальних та методологічних знань з дисципліни, невірно визначає основні поняття навчальної дисципліни; майже не виявляє активності в започаткуванні, плануванні, реалізації та коригуванні послідовного процесу ґрунтового наукового дослідження; може відтворити лише окремі фрагменти з навчальної дисципліни. Незважаючи на те, що програму навчальної дисципліни аспірант виконав, проте працював пасивно, його відповіді під час навчальних занять в більшості є невірними, необґрунтованими; допускає значну кількість грубих помилок, які може усувати з допомогою викладача
2 (незадовільно)	1-34	F	Аспірант не здатний продемонструвати розуміння основних понять навчальної дисципліни; не демонструє будь-яких знань або розуміння основних питань дисципліни; не вміє обирати й реалізовувати технології навчання залежно від цілей і завдань, що вирішуються в освітньому процесі; демонструє фундаментальне нерозуміння предмета та відсутність активності у проведенні наукового дослідження

5. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Виноградова В.Є., Юрченко В.І. Психологія вищої освіти: теоретичні та практичні аспекти: навч. посіб. 2-е вид. Київ: Вид-тво Ліра-К, 2020. 296с.
<https://knushop.com.ua/image/catalog/lira20230617/pdf/12630.pdf>
2. Вітвицька С.С. Основи педагогіки вищої школи. Підручник за модульнорейтинг. системою навчання. 2-ге вид. Київ: Центр учб. літ., 2018. 384 с.
3. Кайдалова Л.Г. та ін. Педагогіка та психологія вищої школи: навч. посіб. Харків : НфаУ, 2019. 248 с.
https://dspace.nuph.edu.ua/bitstream/123456789/20444/1/%D0%9F%D0%B5%D0%B4%D0%B0%D0%B3%D0%BE%D0%B3%D0%BA%D0%B0_%D1%82%D0%B0_%D0%BF%D1%81%D0%B8%D1%85%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D1%8F_%D0%B2%D0%B8%D1%89%D0%BE%D1%97_%D1%88%D0%BA%D0%BE%D0%BB%D0%B8_%D0%9D%D0%B0%D0%B2%D1%87%D0%BF%D0%BE%D1%81%D0%B1_%D0%97%D0%B0%D0%BC_19.010.pdf
4. Мельничук Л. Б., Шкабаріна М. А. Педагогіка і психологія вищої школи: навчально-методичний посібник. Львів: «Новий Світ- 2000», 2021. 266 с.
<https://ns2000.com.ua/wp-content/uploads/2021/01/Pedahohika-i-psykholohiia-vyshchoi-shkoly-Reklama.pdf>
5. Марцева Л.А. Педагогіка і психологія вищої школи : навч. посіб. Житомир: Державний університет Житомирська політехніка, 2022. 150 с.
<https://eztuir.ztu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/8091/%D0%9C%D0%B0%D1%80%D1%86%D0%B5%D0%B2%D0%B0.pdf?sequence=3&isAllowed=y>
6. Мухіна Г.В. Педагогіка та психологія вищої школи: навч.-метод. посіб. К: Дакор, 2020. 178 с
7. Педагогіка та психологія вищої школи: електрон. метод. рекомендації до семінарських занять з курсу для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 011 "Освітні, педагогічні науки" / уклад.: Л. В.-В. Вейландє, Л. Б. Прокоф'єва. Одеса, 2023. 36 с.
<https://dspace.onu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/b7406185-c911-4c25-8695-5a002beca994/content>
8. Подоляк Л.Г., Юрченко В.І. Психологія вищої школи: Підручник. 3-е вид. К.: Каравела, 2017. 360 с.
9. Прищак М. Д., Залюбівська О.Б. Педагогіка, психологія та методика викладання у вищій школі : навч. посіб. Вінниця : ВНТУ, 2020. 160 с.
https://ir.lib.vntu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/28445/%D0%9F%D1%80%D0%B8%D1%89%D0%B0%D0%BA_%D0%97%D0%B0%D0%BB%D1%8E%D0%B1%D1%96%D0%B2%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B0_%D0%9D%D0%9F.pdf?sequence=1&isAllowed=y

10. Психологія вищої школи : навч. посібник / С. Грабовська, Н. Гребінь, О. Проць, І. Петровська, О. Рибак; за заг. ред. Софії Грабовської. Львів : Лну імені Івана Франка, 2024. 450 с.

11. Психологічні ресурси розвитку особистісної в умовах невизначеності освітнього простору: збірник матеріалів наукових доповідей І Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Київ, 23 жовтня 2024 року). Київ: Інститут психології імені Г.С.Костюка НАПН України, 2024. 264 с.

Допоміжна

1. Актуальні проблеми розвитку вищої освіти: навчально-методичний посібник / За заг. ред. В. Стинської, Л. Прокопів. Івано-Франківськ, 2021. 430 с.

2. Волкова Н. П., Лебідь О. В., Олійник І. В. Розвиток мовної особистості викладача-науковця в умовах аспірантури: методологічні підходи, технологічний інструментарій. Педагогічна Академія: наукові записки, 2025. (20). <https://doi.org/10.5281/zenodo.15886574>. <https://pedagogical-academy.com/index.php/journal/article/view/1102/974>

3. Волкова Н.П., Лебідь О.В., Олійник І.В. Формування мовної свідомості майбутніх докторів філософії з професійної освіти в процесі підготовки дисертаційного проекту. *Наукові інновації та передові технології (Серія «Управління та адміністрування», Серія «Право», Серія «Економіка», Серія «Психологія», Серія «Педагогіка»)*. № 7(47) 2025. С. 1591-1608. [https://doi.org/10.52058/2786-5274-2025-7\(47\)-1591-1608](https://doi.org/10.52058/2786-5274-2025-7(47)-1591-1608)

4. Волкова Н.П., Лебідь О.В., Коробейнікова Т.І. Розвиток соціальних навичок докторів філософії з професійної освіти: концептуальні підходи, методичний інструментарій. *Journal of Pedagogy and Psychology: Серія Педагогіка і психологія*. Педагогічні науки, 2024. Вип. 2(28). С. 120-134. <https://ir.duan.edu.ua/items/3e952fa3-b799-44a5-877c-3b5dd25b4294>

5. Демченко В., Семенишина І., Ємельянова Є. Психологічні особливості діяльності викладача ЗВО в процесі навчання іноземних студентів. *Social Work and Education*. Vol. 8, No. 1. Ternopil-Aberdeen, 2021. pp. 90-105. DOI: 10.25128/2520-6230.21.1.7.

6. Карамушка Л.М., Іщук О.В. Психологія організаційної культури вищого навчального закладу (у контексті становлення професійної ідентичності студентів) : монографія. К. Запоріжжя : Кругозір, 2015. 276 с.

7. Поліщук О.М. Мотивація та її ресурси в освітньому просторі. Вплив комунікативно-інформаційного простору на психологічні особливості й особистісні ресурси людини в умовах дії дестабілізаційних факторів на суспільство : монографія / за наук. редакцією І.М. Зварича. Чернівці: Чернівець. нац. ун-т, 2022. 344 с. С.227-252.URL: https://drive.google.com/drive/folders/1y9JM_YupCQZpqnjWDF4WuC4XlsYF1vqq?usp=sharing; <https://archer.chnu.edu.ua/handle/123456789/4181>

8. Психологічні чинники самодетермінації особистості в освітньому просторі: колективна монографія / Максименко С. Д., Куценко-Лада Г. В., Пророк Н. В. та ін. Кіровоград: Імекс-ЛТД, 2013. 400 с.
9. Психологія вищої школи : підручник / О. І. Власова, В. А. Семиченко, С. Ю. Пащенко, Я. Г. Невідома. К. : ВПЦ "Київський університет", 2015. 405 с.
10. Сердюк Л. З. Психологія мотивації учіння майбутніх фахівців: системно-синергетичний підхід: монографія. К.: Університет «Україна», 2012. 323 с. <http://lib.iitta.gov.ua/4651/>
11. Становлення ідентичності фахівця: монографія / Г.О. Балл, В.Л. Зливков, Н.Б. Кирпач, С.О. Копилов, Л.О. Курганська, С.О. Лукомська, Л.М. Михайлюк, Т.Д. Морозовська, Н.Н. Хомутіннікова, О.В. Федан. К. ; Кіровоград : Імекс-ЛТД, 2014. 260 с
12. Aelterman N., Vansteenkiste M., Haerens L., Soenens B., Fontaine J. R. J., Reeve J. (2019). Toward an integrative and fine-grained insight in motivating and demotivating teaching styles: The merits of a circumplex approach. *Journal of Educational Psychology*, 111(3), 497–521.
13. Cage, E., Stock, M., Sharpington, A., Pitman, E., and Batchelor, R. (2020). Barriers to accessing support for mental health issues at university. *Stud. High. Educ.* 45, 1637–1649.
14. Carmona-Halty, M., Salanova, M., Llorens, S., & Schaufeli, W. B.(2021). Linking positive emotions and academic performance: The mediated role of academic psychological capital and academic engagement. *Current Psychology*, 40(6), 2938–2963.
15. Defeyter, M. A., Stretesky, P. B., Long, M. A., Furey, S., Reynolds, C., Porteous, D., et al. (2021). Mental well-being in UK higher education during Covid-19: do students trust universities and the government? *Front. Public Health* 9, 646916.
16. Dias, P. C., Peixoto, R., & Cadime, I. (2021). Associations between burnout and personal and professional characteristics: A study of Portuguese teachers. *Social Psychology of Education*, 24(4), 965–984.
17. Elmer, T., Mepham, K., & Stadtfeld, C. (2020). Students under lockdown: Comparisons of students' social networks and mental health before and during the COVID-19 crisis in Switzerland. *Plos One*, 15(7). <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0236337/>.
18. Van Tuan, P.(2020). Factors affecting the first-year students' adaptation to learning activities: A case study of a public university in Vietnam. *Humanities & Social Sciences Reviews*, 8(3), 1422–1432.

6. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ В ІНТЕРНЕТІ

Наукові бази даних та журнали

1. Вісник Київського національного університету ім. Тараса Шевченка.
Серія «Психологія». URL:
<https://bpsy.knu.ua/index.php/psychology/issue/archive>

2. Вісник Львівського університету. Серія: Психологічні науки. URL: <http://psy-visnyk.lnu.lviv.ua/uk/archive>
3. Вісник міжнародного економіко-гуманітарного університету ім. академіка Степана Дем'янчука. Серія: Педагогіка та психологія. URL: <https://journals.megu.rovno.ua/index.php/ped-psyh/issue/archive>
4. Вісник Харківського національного університету. Серія: Психологія. URL: <https://periodicals.karazin.ua/psychology/issue/archive>
5. Вчені записки Таврійського національного університету ім. В.І. Вернадського. Серія «Психологія». URL: <https://psych.vernadskyjournals.in.ua/archive>
6. Дніпровський науковий часопис публічного управління, психології, права. URL: <https://chasopys-ppp.dp.ua/index.php/chasopys/issue/archive>
7. Журнал «Психологія та соціальна робота». URL: <http://psysocwork.onu.edu.ua/issue/archive>
8. Журнал «Psychology Travelogs». URL: <https://pt.khmnua.edu.ua/index.php/pt/issue/archive>
9. Журнал «Гуманітарні студії: педагогіка, психологія, філософія». URL: <https://humstudios.com.ua/uk/archive>
10. Журнал «Інсайт: психологічні виміри суспільства». URL: <https://insight.journal.kspu.edu/index.php/insight/issue/archive>
11. Журнал «Ментальне здоров'я». URL: <https://journals.oneu.od.ua/index.php/mh/issue/archive>
12. Журнал «Проблеми політичної психології». URL: <https://politpsy.org/index.php/popp/issue/archive>
13. Журнал «Психологічне консультування та психотерапія». URL: <https://periodicals.karazin.ua/psychotherapy/issue/archive>
14. Журнал соціальної та практичної психології (Житомирський державний університет ім. Івана Франка). URL: <https://journals.univ.zhitomir.ua/index.php/psy/issue/archive>
15. Збірник наукових праць Рівненського державного гуманітарного університету «Психологія: реальність і перспектива». URL: https://www.prap.rv.ua/index.php/prap_rv/issue/archive
16. Київський журнал сучасної психології та психотерапії. URL: <https://mpp-journal.com/index.php/journal/issue/archive>
17. Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Психологічні науки». URL: <https://pj.journal.kspu.edu/index.php/pj/issue/archive>
18. Науковий журнал «Організаційна психологія. Економічна психологія». URL: <http://orgpsy-journal.in.ua/index.php/opep/issue/archive>
19. Науковий часопис УДУ імені Михайла Драгоманова. Серія 12. Психологічні науки. URL: <https://sj.udu.edu.ua/index.php/pn/issue/archive>
20. Alfred Nobel University Journal of Pedagogy and Psychology. URL: <https://pedpsy.duan.edu.ua/index.php/uk/arkhiv>

21. APA PsycNet – ресурси Американської психологічної асоціації (доступ до журналів і книг). URL: <https://psycnet.apa.org/home>
22. Google Scholar – доступ до наукових статей, дисертацій і досліджень. URL: <https://scholar.google.com/>
23. Journal of Psychology Research (Вісник Дніпропетровського університету. Серія: психологія). URL: <https://www.dnu.dp.ua/visnik/fpsih/16>
24. Personality and Environmental Issues (Вінницький ДПУ ім. Михайла Коцюбинського). URL: <https://intranet.vspu.edu.ua/pei/index.php/journal/issue/archive>
25. PubMed – база даних біомедичних і психологічних досліджень. URL: <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/>
26. ResearchGate – платформа для обміну науковими статтями та спілкування між дослідниками. URL: <https://www.researchgate.net/>
27. Scopus – мультидисциплінарна база даних для пошуку наукових статей. URL: <https://www.scopus.com/home.uri>
28. SpringerLink – наукові статті та книги з психології. URL: <https://link.springer.com/>

Адреси електронних бібліотек

1. Бібліотека ВНЗ «Університет імені Альфреда Нобеля». URL: <https://lib.duan.edu.ua/uk/>
2. Бібліотека імені В. Вернадського. URL: <http://w.w.w.nbu.gov.ua/>
3. Бібліотека імені Максимовича. Київський національний університет імені Т.Г. Шевченка. URL: <http://www.library.univ.kiev.ua/eng/title4.php3>
4. Бібліотека ОНУ імені І.І. Мечникова. URL: <http://lib.onu.edu.ua/>
5. Одеська національна наукова бібліотека. URL: <http://w.w.w.ognb.odessa.ua/>

Навчальне видання
Робоча програма навчальної дисципліни
«Психологія педагогічної діяльності викладача закладу вищої освіти»
Підписано до друку _____ Формат 60x84/16. Ум. друк. арк.
Оперативна поліграфія. Зам. № . Тираж прим.

ВНЗ «Університет імені Альфреда Нобеля».
49000, м. Дніпро, вул. Січеславська Набережна, 18.